

UNIVERSITETETS
OLDSAKSAMLING

FREDERIKS GATE 2
OSLO 1

Gårds/bruksnavn	
G.nr./br.nr.	
Kommune Nore og Uvdal	Fylke Buskerud
Sogn	Prestegjeld
Eier/bruker, adr.	
Gjelder: befaring om veianlegg ved Ossjøen	
Flyfoto	Kartref.
Innber./rapport/reg. ved: Per Hernæs	Dato 3.9.85

Befaringen ble foretatt 28.-29.8.85 ved undertegnede og stud.philol. Inger Marie Berg-Hansen, samt representanter for grunneierne, gårdbrukerne Gunnar Berg og Kåre Sønsterud.

Før befaringen framholdt jeg det beklagelige i at grunneierne førte et veianlegg gjennom et av de mest utpregede jernvinneanlegg i Sør-Norge. Berg repliserte at grunneierne aldri var blitt orientert formelt om dette, og kjennskapen til jernvinneplassene bare var kommet dem for øre ad tilfeldig informasjon fra registreringsmannskapene og ad annenhåndskilde som avisartikler m.v. Dessuten skulle U.O. ha fått skriftlig varsel i forveien, et varsel som hadde ligget ubesvart i 8 måneder før anlegget tok til.

Selve befaringen rettet seg først mot den delen av veien som ennå ikke er helt fullført, dvs. strekningen fra Haranatten i V til UTM 538 939 (alle rutereferanser til kart M711 1515 I SKUR-DALEN) merket med rød og blå strek på vedlagt kart.

Gårds/bruksnavn	
G.nr./br.nr.	
Kommune	Fylke
Nore og Uvdal	Buskerud

Veien er her grovplanert og er klart til grusing. I hovedtraseen ble den gått over uten at det viste seg å være noen fornminner i nærheten. Fra Urdelii går en planlagt stikkvei mot SSØ ned til Lågen, traseen ble befart og tre fornminner ble lokalisert:

- R1) KULLGROP. UTM 534 936. Gropa ligger kloss i Ø kant av stia, 2,5 m S for stidele. D=2m, dybde = 0,5m. Markert med R i rød spraymaling på stien i stidelet.
- R2) KULLGROP. UTM 534 935. Gropa ligger kloss i V-kant av stia, markert med rød R på stein i stikanten. D=3m dybde opptil 1,5m.
- R3) Ca. 30 m SV for foregående: KULLGROP. D=ca. 2m dybde 0,5m Markert med rød R i Ø-kant av sti, kullgropa ligger på en høyde ca. 15 m V for stia.

Disse forminnene ble påvist for Sønsterud, han lovet å ta hensyn til dem og vernesonen når det ble aktuelt å stikke veien. Berg ga uttrykk for en viss tvil om det i det hele tatt ville bli aktuelt å bygge denne stikkveien.

Videre ble hovedtraseen gått opp fra Æanbrua mot Ø til osenden. Følgende fornminner viste seg å være mer eller mindre skadd av veianlegget:

- R4. KULLGROP. UTM 543 943. D=4m dybde 1m. Gropa beskadiget i S-kant med overfladisk inngrep. Gropa ligger i vinkelen mellom veien og en provisorisk parkeringsplass der det ved befaringen sto hensatt en cam-

Gårds/bruksnavn	
G.nr./br.nr.	
Kommune	Fylke
Nore og Uvdal	Buskerud

pingvogn. Rød R på bjørk som vokser i gropa. D=3m dybde 1m.

- R5. KULLGROP. UTM 548 943. I N-kant av veien.
- R6. KULLGROP. UTM 551 943. D= 2,5m. I N-kant av veien, ovenfor stikkrenne. Gropa ubetydelig skadd i S-kant. markert med rød R på stein i N-kant av veien; rød spraymaling på bjørkelegg i S-kant av gropa.
- R7. RØSTEGROP. UTM 558 943. Snittet av veianlegget, N for veien. D=2m, dybde ikke målbar. Rød R på stein i N-kant av veien.
- R8. KULLGROP. UTM 559 943. I S-kant av veien en samling med trekull og hvitbrent sand, sannsynligvis etter en sløyfet kullgrop. Rød avmerkning på bjørk S for gropa og R på stein i S-kant av veien.
- R9. KULLGROP. Ca. 50m Ø for foregående. Ligger i N-kant av veien, ca. halvparten fjernet. D=2m dybde 0,5m. R på stein i veikanten.
- R10. KULLGROP. UTM 563 944. I N-kant av veien. Delvis gjennomskåret og for størstedelen ødelagt. D=ca. 3m dybde 0,7m. Rød R på stein i SØ-kant av gropa.
- R11. KULLGROP. UTM 568 944. I N-kant av veien en kraftig konsentrasjon av trekull som etter alt å dømme skriver seg fra en kullgrop. Dimensjonene er ikke lenger erkjennbare. R på stein i konsentrasjonen.
- R12. KULLGROP. UTM 574 945, rett N for setervollen, en kraftig trekullkonsentrasjon N for veien. Her går et massetak mot NØ, og det er i tungen mellom denne og veien konsentrasjonen ligger. R på steinblokk i N-kant av veien.

Gårds/bruksnavn	
G.nr./br.nr.	
Kommune	Fylke
Nore og Uvdal	Buskerud

R13. SLAGGHAUG. UTM 577 946. I vinkelen mellom N- gående massetak og veianlegget kommer fram en kraftig slaggkonsentrasjon, D=ca. 3m dybde ca. 0,4m. Kraftig skadd, bare resten igjen. R på stein i N-kant av slaggkonsentrasjonen.

R14. FANGSGROP. UTM 581 946. Ca. 5m S for traseen og uskadd: rund fangstgrop, D=3m dybde 1,5m ligger i S-helling, og har voll mot S, B=1,5m H=0,7m. Et par store steiner i N-kant av gropa. Rød markering på bjørk i Ø-kant av gropa, R på steinblokk i S-kant av veien.

Det ble også gjort enkelte observasjoner som kan skrive seg fra fjernede fornminner;

- x1. Mulig fjernet KULLGROP. UTM 544 943. Funn av store kullbiter i veifyllen. Rød x-markering på stein i S-kant av veien.
- x2. Mulig fjernet KOKSTEINSHAUG UTM 556 943. I N-kant av veien en påfallende stor andel av skjørbrent stein, dimensjon ikke umiddelbart erkjennbar. x-avmerkning på kampestein. S for veien, ved stikkrenne.
- x3. Mulig fjernet KULLGROP. UTM 557 943. Enkelte kullfragmenter i veifyllen, kan stamme fra slette kullgrop. X-avmerkning på stein i S-kant av veien.
- x4. Mulig fjernet KULLGROP. UTM 568 944. I veifyllen kullblandet jord, kan stamme fra slettet kullgrop. X-avmerkning på steinblokk i S-kant av veien.
- x5. Mulig fjernet Kullgrop. UTM 572 945. I veifyllen enkelte kullpartikler, kan skrive seg fra en slettet kullgrop. X-avmerkning på stein i S-kant av veien.

Gårds/bruksnavn	
G.nr./br.nr.	
Kommune Nore og Uvdal	Fylke Buskerud

x6. Mulig fjernet KULLGROP.UTM. 575 946.

I veifyllen og i skjæringen trekull, kan være fra kullgrop uten at det kan påvises noen entydige spor etter noen slik.

X-avmerkning på stein i V-kant av formasjonen.

De grusryggene som det er meningen å utnytte som massetak for grusing av veien fra til Haranatten ble befart. Ingen fornminner.

Jeg anbefaler en undersøkelse av anleggene så raskt som mulig før erosjonen får arbeidet ytterligere på det.

3.9.85

Per Hernæs